

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP. Cenzurat de: Victor Stoicoviciu, Déva.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 20 Lei. | Negyed évre — — 5 Lei.
Fél évre — — 10 " | Egyes szám ára — 50 bani
Nyilttér soronként 3 Lei.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
M megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Az árdragítók ellen.

Életbe léptek az új rendszabályok. — Az árvizsgáló bizottságok végleges felfüggesztése. Biróság ítélkezik az árdragítási ügyekben. Fogházzal büntetik a spekulánsokat.

Kolozsvár, nov. 9.

A „Keleti Ujság“ írja: Az árdragítók ellen Erdély és Bánát területén még a régi magyar rendelkezések alapján jártak el, melyet annakidején a kormányzótanács is megerősített. November elsejével új, súlyosabb rendelkezések léptek életbe, mely az árdragítók feletti ítélkezést a bíróság hatáskörébe utalja s a pénzbüntetés mellett fogházbüntetést is megállapít. Az árdragítók ellen új eljárással együtt

véglegesen feloszlanak az ármegállapító, árvizsgáló bizottságok is

s ezzel együtt megszűnik a számlák bemutatási kötelezettsége, mely például Kolozsváron egyszázalékos, szegényalapra történt levonással járt.

Az új rendelkezésekről szóló rendeletet a belügyi államtitkárságok a kereskedelmi és az igazságügyi államtitkárságokkal egyetértőleg adta ki és főbb intézkedései a következők:

Minden megyei székhelyen, de más városokban is, ahol legalább járásbiróság van, külön bíróságok alakulnak az árdragítók feletti bíraskodásra. Ezek a bíróságok három

tagból állanak: az illetékes kereskedelmi és iparkamara elnökéből, illetve megbízottjából, az illetékes helyi bíróság elnökéből, illetve kiküldöttjéből és a belügyminisztérium delegátusából. Az így összeállított bíróságok ítéletei ellen öt napon belül az illetékes törvényszékhez fellebbezéssel lehet élni, melynek ítélete jogerős.

A rendelet

a kereskedők hasznát legfeljebb 30 százaléokban állapítja meg

ipari és mezőgazdasági termékek megállapításánál — amennyiben megállapított árak nincsenek — a bíróság a helyi viszonyok szemellett tartásával állapítja meg, hogy fennforog-e az árdragítás, vagy a spekuláció esete.

Minden kereskedő tartozik az árakat hozzáférhető módon táblázatban, vagy az illető árucikken feltüntetni. Aki ezt a rendelkezést nem tartja be, azokat 100—500-lejig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják. A pénzbüntetés a tízezer lejts is elérheti, ha a kereskedő a megengedett haszonnál — 30 százalék — többet számít fel. Ha ez még spekulációval is súlyosul, úgy a pénzbüntetés mellé hatvan napig terjedő fogházbüntetés is jár. Visszaesés esetén

a fogházbüntetés maximuma 6 hónap.

A bíróság működési rendjét külön intézkedések szabályozzák. A múlt hónap végéig már folyamatba tett árdragítási ügyekben még

a régi rendelet alapján járnak el, november hó 1-től azonban a rendőrbíróság, illetve rendőrprefektus ítélkezési joga megszűnik. Az árak ellenőrzése kizárólag az egyes közigazgatási hatóságok, rendőrség, csendőrség körébe tartozik, s így tehát november hó 1-től mindenféle árvizsgáló bizottság megszűnik s azok elnökei tartoznak november 10-ig elszámolni.

A belügyminiszter mai táviratában már ki is nevezte megbízottai egy részét. A kolozsvári bíróságban a belügyi kormányt Ciplea Sándor dr. árvaszéki elnök képviseli. Marosvásárhelyen Tilea Livius dr., Zilahon Demian Titus dr., Nagykárolyban Darabanth Miklós dr., Máramarosszigeten Pinteá Ágoston a korábbi delegátusai. A többi városokban a rendőrfőkapitányokat delegálják a bíróságba.

Anglia fogja megvalósítani Európa békéjét.

A „Deutsche Allgemeine Zeitung“ Halleba küldött tudósítója beszélgetést folytatott Lonquet francia szociálista vezérrel, aki a minap odaérkezett, hogy résztvegyen a független szociálisták kongresszusán. Lonquet azt mondja, hogy

a francia közvélemény most már teljesen a sovínisták befolyása alatt áll és azért Franciaországban még ma is igaz-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Milliárdos Pereszleken.

Írta: Nagy Endre.

Ez a milliárdos Mr. John Sabo volt. Új-Zélandban volt neki vagy két millió hold földje, nem tudom, hány ezer farmja és hány millió juha. Hogy pénzértékben mennyi volt a gazdasága, azt ő maga sem tudta. Lehet, hogy ezer millió, de lehet, hogy „csak“ ötszáz. Ekkora vagyonnál egyre megy már az. Hatalmas volt, mint egy szuverén uralkodó és hírneves volt, mint egy győzelmes hadvezér. . . . És e világhíres, dús gazdag Mr. John Sabo negyven évvel ezelőtt becsületes néven Szabó Jánosnak neveztetett és boltiszolga volt Szatmáron.

Lehetséges ez? Persze, novellában nem lehetséges, mert ott vakmerő kieszelésnek, tulzott képtelenségnek mondják az ilyesmit. De az életben igenis, lehetséges és elvégre — ezt is számba kell venni néha.

Negyven évvel ezelőtt, amikor még boltiszolga volt Szatmáron, volt vagy száz forint megtakarított pénze. Ez a nagy összeg nem hagyta nyugton. Elcsavargott valahogy Hamburgig és onnan egy kivándorló-hajó elvitte Új-Zélandba. Ezt a területet épp akkortájt kezdték betelepíteni és mindenki annyi földhöz jutott benne, amennyit körül tudott keríteni.

Szabó Jánost ösztökölte a magyar paraszt sóvár földszeretete és szívóssága. Dacolt a

pokoli hőséggel, a kegyetlen nélkülözéssel és fáradhatatlanul dolgozott éjjel-nappal. E mellett beírta kenyérrel, szalonnával és a mi fölösleget maradt, azt eladta. És a mi pénzt így szerzett, azon megint földet, mindig csak földet vásárolt.

Hogy miképpen válik így az ember milliárdossá, azt írja meg az életrajzírója. (Ne aggódjunk, a milliomosoknak mindig akad életrajzírójuk, amíg élnek.)

Mi csak érzük be azzal, hogy ötvenhat éves korában volt felesége, két felnőtt gyermeke és egy milliárdja. Azonkívül pedig minden ízében erős, egészséges férfi volt. Ezt az embert még eddig csak a pénzszerzés acélozia, de a pénztékozlás el nem puhította.

De vajjon boldog volt-e? Nem, nem volt boldog. Egyetlen gondolat motoszkált benne, de ez nem is hagyta nyugton egy pillanatra sem.

Tudniillik, mikor elszármazott Magyarországról, itt hagyta egyetlen testvérbátyját, Gábort, aki egy évvel volt idősebb nála. Akkor még bognárlegény volt szülőfalujokban, Pereszleken, azóta tudakozódott már felőle az előjárásnál és megtudta, hogy most is ott lakik Pereszleken, de most már mester lett belőle és mindenképpen jól megy a sora.

No hát, arra vágyott még, hogy ezt a testvérbátyját fölkereshesse. Mert mit ért, hogy az egész világ irigyelte mérhetetlen gazdagságát, ha a testvérbátyja nem tudott róla? Gábor ugyanis mindig haszontalan, akasztó-fáravaló léhűtőnek tartotta. Hadd lássa hát

mostan, hogy mekkorát tévedett. És ha fájni fog neki a beismerés, se baj. Majd meggyógyítja néhány millióval, amit akár a mellényzsebéből is kifizet. Hiszen teheti, ha kedve támad, megteheti Magyarország leggazdagabb emberének.

És nem azért volt milliárdos, hogy ezt a vágyát be ne töltsse. Hajóra ült feleségével, két gyermekével, tömérdek szolgálójával és elhajókázott Londonba. Itt azt mondta a feleségének, hogy egy kis dolga van nem messze innét egy keleti országban. Csak várják meg, egy héten megteszi az utat oda-vissza.

Aztán vonatra ült és dobogó szívvel indult utnak kelet felé — szép Magyarországra.

Egyszer csak táviratot kapott Szabó Gábor pereszleki bognármester Londonországból. Ő maga nem igen tudta kiböngészni, de ott volt a hajadon leánya, hogy elolvassa.

Alig hitt a fülének, amikor meghallotta, hogy a testvéröccsa érkezik holnapután a látogatására.

Hiszen már egyszer hallott hírt a Jancsirról, tudta róla, hogy valahol tul az Operencián csavarog. De hát hihetetlen dolog az mégis, hogy az ember élve is visszakerülhet onnan, az emberevők országából.

Izgatottan mondta:

— No, most aztán láss hozzá asszony a sütéshez, főzéshez! Rég nem evett már ugyis emberséges ételt!

Ünneplőbe öltözött ő is, a leánya is, meg

ságtalan vádakát emelnek a németek ellen, de ez rövidesen meg fog változni. Rendkívül érdekesen nyilatkozott Lonquet Angliáról. Véleménye szerint

Anglia fogja meghozni Európának a békét.

Igaz ugyan, hogy Anglia békekészségének főleg önző gazdasági okai vannak, de ez Európa számára irreleváns. Ő nemrégiben Angliában járt és nemcsak a főváros népével és a politikai vezérekkel, hanem több vidéki város lakosságával is érintkezett és mindenütt azt tapasztalta, hogy úgy a közvélemény, mint a politikai pártok vezetérei az igazi béke megteremtésén fáradoznak.

Megindult az áruforgalom.

Budapest, nov. 1.

Nemrégiben tudvalevően egy román bizottság járt nálunk, hogy megállapodást létesítsen a kereskedelemügyi minisztériummal a román-magyar közlekedés nagyobb mértékben való felvétele dolgában. A néhány héttel ezelőtt létrejött egyezménynek ma jelentkezett az első pozitív eredménye: az Államvasutak igazgatósága távirati rendelkezést adott ki, a mely szerint Romániába Lőkösháza, Kötegyán és Biharkeresztes állomásokon át megindult korlátozatlanul az áruforgalom. Feladni Romániába azonban csak egész kocsirományt lehet és csakis új fuvarlevéllel.

Perényi emlékűnnep Budapesten.

„Az Est“ folyó évi október hó 25-iki számában olvassuk, mily impozáns gyászűnnep országos keretek között áldozott a nemzeti kegyelet a kerepesi temetőben Perényi Zsigmond báró 48-as vértanu emlékének. A vértanu tudvalevőleg nagyatyja volt báró Perényi Zsigmond belügyminiszternek.

A gyászűnnepségen részt vett Horthy Miklós kormányzó fényes kíséretével s a kormány tagjai, a főváros magistratusa, a M. O. V. Z.,

a nemzeti szövetség, a képviselőház, az egyetem, a Kisfaludy és Petőfi társaságok küldöttsége, Máramaros-, Bereg-, Ugocsa megyék Budapesten lakó fiai, s azonkívül a főváros közönségéből sok ezren.

A családot báró Perényi Zsigmond és fia, továbbá ögróf Salm Ágostonné szül. Perényi Gabriella bárónő, báró Perényi Péter, Lukács György volt miniszter és neje Perényi Madoli bárónő képviselték.

A nagy vértanu szellemét Raffay Sándor ev. püspök méltatta, Mándoky Sándor táborigazgató imádkozott, Bakó László a Nemzeti színház tagja szavalta Varga Béla ünnepi ódáját s az egyetemi énekharang énekelte a Hymnust és Szózatot.

A sirt a kormány nevében Pekár Gyula, a főváros nevében Gipőcz Jenő főpolgármester, a magyar ruthén párt nevében Kutkafalvy államtitkár, Máramaros nevében Szabó József, Bereg képviseletében Kaas Albert br., Ugocsa képviseletében Szentpály Miklós koszorúzták meg. Ezenkívül még sok egyesület és testület helyezte el koszorúját a vértanu sirján.

NAPI HIREK.

— **Regátbeli bírák kinevezése Erdélybe.** Az igazságügyi miniszter mintegy 100 bírót nevezett ki az anyaországból a csatolt részek bíróságaihoz. Hunyadmegyébe a szászvárosi járásbíróhoz, melynek vezető-járásbírója dr. Deák Ágoston volt szászvárosi ügyvéd, Nicolau Péter és Fintescu Miklós, a brádihoz Simionescu György, a körösbányaihoz Serbanescu G. Mihail, a petrozsényihez Safirescu Adrián és Zane Kornél, a dévai törvényszékhez pedig Mariscu Dimitrie neveztetett ki.

— **Közjegyzői kinevezések.** Dr. Pocol Valér ügyvédet dévai, dr. Vasincsa Tamás ügyvédet hátszegi közjegyzőnek nevezték ki. Mint hírlík, nevezettek valószínűleg fel fogják cserélni állomáshelyeiket.

— **A magyar földreform.** A „Keleti Újság“ írja: A magyar nemzetgyűlés november 4-én kezdte meg a földreform tárgyalását. A

reform alapeszméje a földéhségnek csak részleges kielégítésére vonatkozik. A hadiözvegyek, árvák és rokkantak és a közalkalmazottak általánosan most előtérben, mint olyanok, akiket a földosztással segíteni akarnak. A szükséges kisajátításokért teljes kártalanítás jár. Éppen ez az alapelv okozza, hogy az ország súlyos pénzügyi viszonyait figyelembe kell venni s így a reform egyelőre csak háromholdas kisbirtokok alakítását célozza. Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter kijelentése szerint célszerű is volna, hogy a pénzügyi helyzet javulásáig várnának a reformmal, mikor is az egész kérdést teljes alaposítással lehetne megoldani. Azonban az idő sürget, az özvegyek és árvák iránti erkölcsi kötelezettség kielégítése nem várhat s így most egyelőre az elérhető legkevesebbet, a háromholdas kisbirtokok alakítását meg kell csinálni. A nemzetgyűlés minden pártja, töredéke az előterjesztett reformtervezettel egyetért.

— **Eljegyzés.** Hirsch Manó dévai kereskedő f. hó 11-én jegyezte el Szászvároson Steiner Elza urleányt, Steiner Fülöp adófőellenőr leányát.

— **Pályázatok az alispáni állásra.** Az alispáni állás betöltésére vonatkozó pályázatok határideje október 30-ikán lejárt. Értesülésünk szerint a következők nyújtották be pályázataikat: Candrea Valér központi árvaszéki elnök, dr. Boeriu Euil vm. főjegyző, Gligor Ámosz petrozsényi főszolgabíró, dr. Hica János hátszegi főszolgabíró és dr. Campean Simon ügyvéd.

— **Házasság.** Dörner Richárd helybeli kereskedő a napokban tartotta esküvőjét Sassler Paula urleánnyal Szászvároson.

— **Románia visszakup 600 ezer arany leit.** Egy moszkvai távirat arról ad hírt, hogy a román és orosz kormány között most megindult béketárgyalás során Csicserin most adott választ a román kormánynak és hajlandónak mutatkozik visszaadni Romániának azt a 600 ezer arany leit, amit a német megszállás idejében Romániából Oroszországba vittek.

a leány vőlegénye, Somlyai Bálint is, úgy mentek ki az állomásra. Utközben a leány negédesen megborzongott:

— Jaj, én úgy félek, édes apám!

Szabó Gábor rámondott:

Ugyan te balga! Hiszen láttál te már szerencsenyt a szatmári vásáron is!

Hanem azért ő maga is szörnyű módon kíváncsi volt, hogy milyen lesz a testvéröccse. Talán csak lesz annyi esze, hogy nem érkezik ide valami vadember-maskarában.

A vőlegény izgatottan felkiáltott:

— Jelzett a vonat! Ahun látom is a füstjét!

Nosza, megrándultak mind a hárman és szemük kíváncsian járta be a waggonok sorát. De mindössze is csak egyetlenegy ur szállott ki. Magas, szikár férfi volt, sötétkék ruhában, kettős inggallérral, piros arcán beretválva a bajusz és a szakáll. Kezében kis kézitáskát tartott, ez volt minden holmija.

Szabó Gábor éppen csalódva mondta:

— No, nem gyűlt meg! Hiszen mondtam én mindjárt, hogy nem hiszek az egészben! De a kéruhás ur ekkor idegenes kiejtéssel kiáltotta:

— Szabó Gábor uchat kechesem!

A bognármester meghökkenve válaszolta:

— Én vagyok, la!

A kéruhás ur néhány pillanatig merőn nézte, aztán mosolyogva mondta:

— Ön az én testvérem? ... Oh, mennyi öchülök! Oh, mennyi öchülök!

A keblére ölelte Szabó Gábort, aki alig

tudott szóhoz jutni meglepetésében. Csak lassan-lassan tudott észre térni.

— Ez itt a leányom, Anna. Ez meg a vőlegénye, Somlyai Bálint. Már önálló mester. Kovácsműhelye van!

— Ah! Már vőlegénye is van a leányodnak? Ez szép, nagyon szép!

Mister Szabó János most azt gondolta magában:

— Ennek is fogok adni egy milliót. Hogy meg lesz lepve, hehehe!

Szabó Gábor siettetette:

— No, de most induljunk befelé lassacskán! Az asszony már vár a vacsorával. Jó, finom vacsorával!

— Ah, vacsorával? Az jó lesz, mert szavamra, éhes vagyok!

— Annál jobb! Ma nagy kanállal eszünk!

Utközben lehetőleg észrevétlenül szemügyre vette a testvéröccsét. No, a látászat meglehetősen vékony volt. Hiszen igaz, hogy a ruhája olyan uri formájú, de valószínűleg ez az egyetlen ruhája, mert abba a bőrtáskába, amit a kezében tartott, ugyan nem fért másik. Aztán meg semmi ékszer rajta, mindössze a mellényén fityegett egy óralánc. De az is csak acélból. No, de mindegy, azért mégis csak testvér a testvér. A vér nem válik vízzé.

Hátha a szeretete nem is csökkent e szemlélődés után, de az önérzete annál inkább meggyarapodott. Mikor odaértek a kis fehérre meszelt, zsupfedelű házhoz, amelynek homlokzatán az ő cégtáblája ékeskedett, büszkén mondta:

— Lásd-e! Ez az én házam!

— Ah! A tied? Ez szép!

— De bizony az enyém! Még hátsó telke is van. Ezt mind magam szereztem... No, de kerüljünk beljebb!

Bent elégtlenül konstata, hogy az asszony is kített magáért. Pirossal szegett abroszt terített az asztalra és kirakta a virágos tányérokot is. Hát még amikor behozta a finom tejfölös bablevest, meg a ropogos pecsenyét, aztán a dusan behintet turóscsuszát!

Vacsora után Szabó Gábor büszkén hátra vetette magát a székre:

— Lásd-e, mindig így élünk ám mi! A király se él jobban, mint mi!

Töltött a fakó borból, kocintott és jókedvűen mondta:

— Hej, micsoda micsoda egy kőfic legény voltam én negyven évvel ezelőtt! És lám, hogy fölvitte Isten a dolgomat! Már esküdt is vagyok! De bizisten!... Hát teneked hogy megy a sorod?

A milliárdos belenézett a pohárba és szelid mosolygással válaszolta:

— No... csak úgy lassan megvagyok én is.

— Aztán nem köll ám nagyon busulni! Ha valami baj van, itt vagyok én! Bizon, okosan tetted, hogy hazajöttél. Talán még kezdhetsz is itt valamihez.

— Nem, nem! Nekem muszáj visszautaznom!

— Ej, az a te nyughatatlan véred! De mindig ilyen voltál... Pedig te is ott tarthatnál

— **Szilvapalinka eladás.** Déva városának 2000 liter 20—25% szilva pálinkája eladó. Mindazok, kik venni szándékoznak, írásbeli ajánlataikat zárt borítékban legkésőbb f. hó 14-ig a városi tanácshoz adják be. Az ajánlati ár fokenként teendő meg.

— **Halálozás.** Szentháromsági Szereday Aladár császári és királyi kamarás életének 70-ik, boldog házasságának 29-ik évében hosszas és súlyos betegség után f. évi október hó 26-án jobblétre szenderült. Temetése 27-én volt Kolozsvárt. Halálát széleskörű rokonság gyászolja.

— **A ref. Kún-kollegium műsoros fillérestélye.** Mult szombaton este folyt le a helybeli ref. Kún-kollegium műsoros fillérestélye. Mondanunk sem kell, hogy a program minden egyes pontja precíz, s a szép számmal megjelent közönség szünni nem akaró tapsal és ujjazással ismételtette meg. Az előadást reggelig tartó tánc követte. A multság ugy anyagi, mint erkölcsi sikere dr. Görög Ferencné, aki a jótékony célra magánlakását is átengedte, és dr. Dózsa Józsefné urhölgyek érdeme, akik mindent elkövettek, hogy a fillérestélye kitűnően sikerüljön.

— **Ausztria bankjegyforgalma.** A „Neue Züricher Zeitung“ híradása szerint Ausztria bankjegyprese szakadatlanul és ijesztő gyorsasággal működik. A bankjegyek lebélyegzésekor is 7 milliárdra rugott a forgalomban levő papírpénz. Tíz hónappal később már 13 milliárdot mutatott ki az Osztrák-Magyar Bank. Ez évi január végétől augusztus harmadikáig 19 milliárdra tovább szaporodott. Eszerint naponként 28 milliónál több s óránként is egymilliónál több bankjegyet bocsátanak forgalomba. A bankjegymennyiség hétszerre nagyobb a mostani megkissebedett Ausztriában, mint volt akkor, midőn Ausztria ötszörre nagyobb volt a mostaninál. Most egy lakosra 3160 korona bankjegy-adósság esik. Az új Ausztriának különösen aránytalanul nagy a hivatalnokserege és az állami adminisztrációja. Bernben az egész állami közigazgatásnak elegendő két középület. Ausztriában ma

nem elegendők azok az épületek, melyek a békében hivatali célra szolgáltak. Sok magánépületet is kellett az állami hivatalok számára kiírítani. A megkissebített Ausztria 6 millió lakosából pedig negyedmillió a hivatalnok s minden hatodik ember az államtól él. Mavr államtitkár tart tőle, hogy Ausztriában az 1789. és 1811-iki államcsőd meg fog ismétlődni.

— **Altábornagyból magántisztviselő.** A „Temesvári Hirlap“ írja: Tamássy Árpád altábornagy, ki Przemysl ostrománál a kirohanó honvédek vezényelte, a Neuschloss-Lichtig budapesti faipari részvénytársaság albertfalvi repülőgyárának igazgatója lett. A volt tábornagy most katonák helyett munkásokat fog igazgatni, akik karosszékeket, butorokat és szekereket gyártanak. Nem éppen méltó epilog egy ilyen magas katonai karrier számára, de tiszteletreméltó elhatározásról tesz tanúságot.

— **Erdélyben és a Bánátban decemberben népszámlálás lesz.** A napilapok híradása szerint Erdélyben és a Bánátban december hó folyamán népszámlálás lesz. A népszámlálás a közigazgatás reformjával van szoros összefüggésben.

— **Amerika új elnöke.** Amerikában a napokban lefolyt einökválasztáson Harding republikanuspárti szenátorra 391 és Cox demokratapártira 140 szavazatot esett. Wilson pártja nagy vereséget szenvedett azzal, hogy Harding lett az Egyesült Államok új elnöke.

— **Miért nem jönnek hozzánk a budapesti lapok?** Ezt kérdezi velünk együtt a nagy közönség, mely oly módon kap egy-egy budapesti lap után, ha olykor-olykor Bukarestből hoz valaki, mert ott naponként friss budapesti labokat lehet kapni ezenkívül Erdély nagyobb városaiban is. Az újságárusító vállalatoknak jó volna utána járni, hogy mi is hozzájárulásunk legalább hetenkint a budapesti lapokhoz. A hatóságnak sem lehet kifogásuk azok árusítása ellen, hiszen ami szabad Bukarestben, Brassóban, Marosvásárhelyen, Csikszederán, Aradon és Temesvárott, az talán szabad Szászvároson is?

már, ahol én! Volna leányod, aztán annak ilyen vőlegénye. Már kész mester és dolgos, takarékos ember... No, de jól van ugy, a hogy van? Isten rendelése minden:

Ezzel a kenetteljes mondással aztán aludni is tértek. Szabó Jánons elhatározta, hogy majd csak holnap fogja fölfedni mérhetetlen gazdaságát. Addig csak hadd dicsekedjék a bátyja a magáéval. Csak elrontaná az örömet véle.

Másnap már korán reggel fölkelte Gábor és egy pohár seprőpálinkával kínálta meg:

— Ezt kóstold meg! A magam termése ez is! A magam borából főztem! Hiszen te nem is láttál még mindent, hogy mim van. Elviszlek most a szőlőmbe. Olyat se láttál még!

Kivitte a szőlődombra, amelyet kockákra daraboltak a szőlőkertek. Itt dicsekedve tárta szét a karját.

— Látod ezt a darabot? Ez az enyém! Mind csupa új ültetés! Négyezer forintot is kínáltak már érte!

— Hm. Négyezer forintot?

— De bizony! Csak hogy ötért sem adnám — talán!

A milliárdos szomorúan merengett el a rég nem látott vidéken, a Tiszán, a fűzeseken, a síkságon és a kéklő hegyeken. Aztán megszólalt:

— Te! Mibe kerülne, ha én ezt az egész dombot meg akarnám venni?

A bognármester elmosolyodott:

— Ugyan! Belékerülne az százezer forintba is.

— Hátha én ezt az egész földet meg akarnám venni? Mindent... mindent! A Tiszát is, meg azokat a kék hegyeket is.

Szabó Gábor uram nevetve ütötte hátba:

— No te még mindig megmaradtál a régi bolondnak: ... Kevés volna ahhoz még egy millió is!

— Hát akkor tíz millióért mennyit lehetne megvenni? Hát száz millióért? Hát ezer millióért?

Szabó Gábor most már nem is hederített rá. Érezte, hogy e gyermekes bolondságok nem méltók az ő bognármesteri tekintélyéhez. Tehát gyorsan másra terelte a beszédet:

— No, de menyünk odébb. Még hadd mutatom meg a pincémet. A tavalyi bor is benne van még. De benn ám! Nem sürget a pénz-szükség!

... Harmadnapon azt mondta a milliárdos, hogy most már vissza kell utaznia. Gábor márasztalta egy darabig, aztán kiadta a rendeleteket:

— Utravalót kell készíteni néki. Sonkát, kolbászt, szalonnát... Jó lesz neki odahaza.

Maga kísérte ki a vonathoz és mikor összeölelkeztek örökös bucsuzásra, gyöngéden két tízforintos bankót csuszatott a tenyerébe, mondván!

— Nesze, öcsém, de megbecsüld ám!

A milliárdos zsebredugta a husz forintot és hálásan rebegette:

— Köszönöm édes bátyám!

— **Milyen okiratok szükségesek a repatriáláshoz.** A repatriáláshoz a következő okiratok kellene: 1. Kérvény, amelyben a repatriálást kéri. 2. Nyilatkozat, amelyben lemondanak a román állampolgárságról. 3. Személyazonossági igazolvány. 4. Erkölcsi bizonyítvány. 5. Keresztlevél. 6. Igazolvány arról, hogy abban az országban, ahová repatriáltatják magukat, megfelelő foglalkozást tudnak folytatni. 7. Két fénykép.

— **Eszperanto nyelvű színelőadás Marosvásárhelyen.** A Marosvásárhelyen alig néhány hét előtt megindult eszperanto mozgalom eredményeképp az ottani eszperantisták csoportja nagyszerű előadást rendezett a Marosvásárhelyi kulturház termében. Az Eszperanto vegyeskar éneke után Cseh Andor nyelvtanár az eszperanto mozgalomról tartott érdekes előadást. Majd a tanfolyam növendékei mutatták be a nemzetközi nyelvben rövid néhány hét alatt elért jártasságukat. Legfrappánsabb sikere egy kis szindarab előadásának volt, amelyet az összes szereplők eszperanto nyelven a legteljesebb átértéssel és abszolút biztos fellépéssel adtak elő.

— **A kétes lebélyegzésű koronákat is beváltják.** A „Keleti Újság“ írja: Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter elrendelte, hogy november 6-odikán megkezdik a kétes lebélyegzésű és a tizezerkoronás bankjegyek beváltását. Egyben intézkedés is történt, hogy az utólag bejelentett összegeket is váltsák be. A kisebb összegek beváltása minden megkötés nélkül történik. A nagyobb összegek beváltására ellenőrző bizottságot szerveztek. A beváltás a Banka Nacionala helyiségében történik.

— **Felemelték az anyakönyvi díjakat.** A belügyi államtitkárság rendeletet küldött valamennyi város polgármesteri hivatalához, amelyben a születési, halotti és házassági anyakönyvi kivonatok kiállítási díjait felemeli. A rendelet az eddig 1, 2 és 5 K-ás kiállítási díjakat 2-50, 5 és 10 leire emeli fel november elsejével kezdődőleg.

— **Az erdélyi államvasutak villanyerőre való berendezése.** A „Patria“ jelenti, hogy az ezidőszerint folyamatban levő szakszerű munkálatoknál elsősorban a Brassó—Fogaras—Szebeni és alvinci vonal jön számításba. A következő év őszén pedig meg fognak kezdődni a munkálatok a Ditró és Piatra Neamti vonal villanyerőre való berendezésére.

— **Pályázati hirdetés.** A cluji pt. igazgatóság 44170—920. szám alatt az Orastiei postaszállítói állásra pályázatot hirdet. Az ajánlatok 1920. november 30-ig 600 lei óvadékkal együtt az igazgatósághoz beküldendők. Érdeklődők bővebb felvilágosítást szerezhetnek a helybeli postahivatal főnökénél vagy a cluji postáigazgatóságnál. Orastie, 1920. november 12. Coman Petru, controlor subs. sef.

— **Rövid hírek.** Japán Valuta a Bánátban. A szokott külföldi pénzek között megjelent immár közöttünk a japán jen is, a temesvári tőzsdén okt. 27-én 23—26 lejjel vásároltak. — Volt tisztek mint tanítók. Az osztrák hadsereg-hivatal a laai felsőbb gazdasági iskolákban a volt tisztek közül 30-at mezőgazdasági tanítóképzésre képeztek ki s ezek fogják oktatni azokat a katonákat, akik a mezőgazdaságot élet hivatásul választották. — A magyarországi vas- és szén szükség. Magyarországon különösen a gépgyárak a vas és szén óriási hiánya miatt üzemük megszüntetésének veszélye előtt állanak. A rimamurányi vasművek is csak a szükséglet ötpercentjének megfelelő termést tudnak kihozni. A békeszerződésben szén szállításra kötelezett Csehszlovákia nem teljesíti ezt a kötelezettségét.

IRODALOM.

Az „Erdélyi Orvosi Lap“ legújabb száma a „Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Részvénytársaság“ kiadásában jelent meg. Az új részvénytársaság e tudományos folyóirat kiadásának elvállalásával az erdélyi kultúrtörökvéseket óhajtja támogatni. Az „Erdélyi Orvosi Lap“ szellemi nivóját továbbra is az Erdély legjobb orvosaiból összeállított szerkesztő-bizottság garantálja. Az ötödik szám tartalma: Dr. Vértes Oszkár: A méhjátrahajlásról. Dr. Goldberger Ede: A lappangó sypilliról. Dr. Koleszár László: Az epipharyngitis chronica granulosa, mint a subfebrilis hőemelkedés egyik oka. Dr. Engelberg Oszkár: (Bethlen): Multiplex caries egy esete. Dr. Török Imre: Collateralis epiduralis tályog és praeoperativ facialis paresis mastoiditis chronica purulenta exacerbans esetében. Dr. Tatár Coriolán: Reflexiók dr. Veress Ferenc „Válasz“-ához. Dr. Veress Ferenc: Végszó Tatár dr. reflexiójához. Dr. Pataki Jenő: Orvostörténeti adatok. Dr. Benedek László: Orvosszakértői tevékenység. Lapszemle.

KÖZGAZDASÁG.

Magyar és szász gazdák gyűlése. Dicsőszentmártonban a Kisküküllőmegyei Gazdasági Egyesület a megszállás ideje óta mult hóban tartott először közgyűlést. Gyárfás Elemér elnök megnyitó beszéde utalt arra, hogy ez a közgyűlés egyttal az ottani gazdák gazdasági, társadalmi és kulturális szervezkedésének megindítását és szervezett munka kezdetét is jelenti. Különös örömmel utalt még arra is, hogy ez első lépés megtételénél a sokat szenvedett magyar birtokososztály oldalára oldaállnak a vármegyei szászok hivatalos vezetői is. A közgyűlésen a szász gazdák jelentősen képviseltették magukat, ott volt élükön az Erdélyi Szász Gazdasági Egylet igazgatója, Fritz Konnerth dr., továbbá id. Ambrosy Mihály képviselő, Stephani Károly, a Bruckenthaluralom intézője és még más szász vezetők. A közgyűlés P. Horváth Artur javaslatára a földreform tekintetében kifejezte azt az álláspontját, hogy a széleskörű demokratikus reformot szükségesnek látja, de az Erdélyre kiadott földosztó rendeletörvényt s különösen annak végrehajtását célzatosnak és a földbirtokososztály kifosztására irányítottnak tartja. Tárnyilagos, igazságos alapelvek szerint tehát a reform törvényhozási uton való egységes szabályozást kívánja s törvényhozási döntésig a reform végrehajtási munkálatainak függőben hagyását. Egyttal elhatározta azt is a közgyűlés, hogy a rendetettörvény rendelkezéseivel szemben is igazságtalanul eljáró tisztviselők felelősségre vonását s az általuk okozott súlyos károsodások megtérítését követeli. A kisbirtokosok nevében ifj. László János még indítványozta, hogy a korábbi földosztó munkálatokban bünösen eljáró tisztviselők a jövő évi kényszerbérletek s a végleges kisajátítások ügye intézéséből kizárasanak s hogy evéget a gazdatársadalom kormányintézkedést követeljen. Dr. Fritz Konnerth orsz. képviselő is felszólalt e javaslatok támogatására s felajánlotta az Erdélyi Szász Gazdasági Egylet együttműködését a magyar birtokososztály mozgalmához. A közgyűlés még az egyesület tisztújítását is elvégezte, ismét Gyárfás Elemért választván meg elnökül s általában megtartván a volt tisztikart. A közgyűlés utáni ebéden is több felszólalás volt mely a magyarok és szászok közös gazdasági akciójának s kölcsönös társadalmi összetartásának a megnyilatkozását üdvözölte.

Egy szép pedálos cimbalom eladó Viz-utca 1. szám alatt.

Házaknál varrást elvállalok. Cimem a könyvkereskedésben. 65 2-3

Egy nagyon jó zongora eladó Sörház-utca 26. szám alatt (Strada Baritiu). 70 1-3

Egy varrógép eladó Viz-utca 2. szám alatt. 61 3-3

Nagy, kétajtós, kitünő karban levő **Wertheim-szekrény** eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Ferenczy Vilmos

fűszer, csemege és lisztkereskedése Szászvárosban.

Üzletmegnyitás!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Szászvárosban a Fötéren a Báts-féle ház sarki helyiségében

fűszer, csemege és lisztkereskedést

nyitottam. — Üzletemben a mai nehéz beszerzési viszonyokhoz képest mindenféle szakmabeli áru kapható. — A n. é. közönség támogatását tisztelettel kéri:

Ferenczy Vilmos

kereskedő. 66 2-5

Genossenschaftlich geprüfte

Damenschneiderin

empfiehl sich den P. T. Damen zur Anfertigung von

Kleidern jeder Art

bei mässigen Preisen.

M. SCHOBEL,

Romoschellergasse No. 1/a. 72 1-3

Wagner és Haltrich

fuvarozó vállalata Szászvárosban.

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy Szászvárosban

szállítási és fuvarozó

vállalatot létesítettünk. Elvállalunk mindenféle áru- és személyszállítást úgy a vasuti állomáshoz mint vidékre is. — Megrendeléseket szíveségből felvesznek az Országúton levő RECH és GÖNCZY műszaki gépkereskedésében az üzleti órák alatt, azonkívül lakásomon Malom-utca 5. szám alatt is.

Olcsó árak, szolid, pontos kiszolgálás és szavatolás!

A n. é. közönség szíves támogatását tisztelettel kéri:

Wagner és Haltrich

fuvarozók és szállítók. 68 1-

Egy jókarban lévő zongora eladó Fötér 3. szám alatt (Binder-féle házban). 69 1-3

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“ könyv- és papirkereskedésébe egy tanuló, ki magyarul, németül és románul beszél, azonnal felvétetik.

„KORONA“ SZÁLLODA Szászváros.

Szobák, ebédek, vacsorák, naponta friss csapolású sör, kitünő fajborok, minden este Duma Pepi gordonka-szólista vezetése mellett cigányzene! ::

SPEIL EDE, a Korona vendéglőse.

VLÁD VIRGIL
gyógyszertára Szászváros.**Világciikk! Világciikk!**

Vérszegények figyelmébe ajánljuk békeminőségű

China vasbor-unkat

Gyári raktáron tartunk bel- és külföldi pipere-cikkeket (szappanok, illatszerek, puder, hajszesz, szájviz, fogpásztla stb.) Tisztelettel:

VLÁD VIRGIL gyógyszertára
DEUTSCH, bérlő.

23 14-

„KORZÓ“ kávéház és cukrászda
Szászvárosban.

Ajánlja jégbehűtött naponkénti friss csapolású sörét. Kitünő reggelik, villásreggelik, ebédek, vacsorák, hideg ételek valamint fajborok kaphatók. *Fagylalt, tészták, torták* s hűsítő italok. Tisztelettel:

NERHAFT JÓZSEF,

a „Korzó“ kávéház bérlője, Szászváros, Fötér.

16 16-

Szászvárosi Könyvnyomda
Részvény-Társaság

elvállalja bármilyen mű nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

Könyv és papirkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett